

Karel Teige (1900-1951)

Jaroslav Seifert

TSE

NA VLNÁCH

TSE

1925

POČITADLO

○ Tvůj prs

je jako jablko z Austrálie

●● Tvé prsy

jsou jako 2 jablka z Austrálie —

jak mám rád toto počítadlo lásky! —

MÁ ITALIE

STO STAI STA STIAMO STATE STANO

Na střechy hangárů padají andělé na vzdory zlomenému křídlu
sířemhlav jak meteory prázdná jsou renesanční nebesa

FO FAI FA FACCIAMO FATE FANO

Po Foru Romanu jede Mussolini na motocyklu
hle moderní básně Italské gramatiky čtyři nepravidelná slovesa

DO DAI DA DIAMO DATE DANO

Možná že není to básně ale ať je to cokoli
ať je to třeba ležová limonáda která se jmenuje Frappè

VO VAI VA ANDIAMO ANDATE VANO

anebo vyznání lásky v zahradě Boboli.

— Jaroslav Seifert

CIRKUS

Dnes poprvé slavný polykač ohně John
v náruči sevřel malou tanečnici Chloe
A MALÁ CHLOE BYLA JEŠTĚ PANNOU
klaun Pom ten večer před cirkem
vypustil obecenstvu na uvítanou

VELIKÝ BALÓN

A

nazváno buď prostou chatrčí
Ó palmy přeneste svůj rovník nad Vltavu
Šnek má svůj prostý dům z nějž ržžky vystřelí
a člověk neví kam by složil hlavu

Karel Teige. (Vítězslav Nezval. Abeceda
s tanečnickými křesacemi Miléi Mayerové) 1926.

A

sia chiamata semplice casupola
O palme portate l'equatore a Praga!
La chiocciola ha una casa sporge le corna
invece un uomo non sa dove stare

PROTINOŽCI

Ta věčná únava ta hrůza pod palmami

Jako by ani nebyly vánoce
Na stromech visí zelené listy
a plno ovoce

a věčně věčně zpívají brouci

Ta strašná únava ta hrůza pod palmami
svým černým vějířem stín pralesa
vyplašil bílé rajky

Na domov myslím a proto se dívám do země
kdyby zem byla průhledná
všem ženám v Evropě bylo by viděti pod sukně

Sem tam se mňhají noby v bílém prádle
jako když baletky
v Paříži tančí po zrcadle

Musím stále myslet na jejich ramena
oči ústa vlasy
a hádra hádra zejména

Vy ženy bílé co jsem jich miloval
od hlavy k patě padají ve mně růže
Vy ženy černé jednu jsem objímal
Ta sladká únava ta hrůza pod palmami
Já chodím jako po stropě
s hlavou dolů

Hluboko podě mnou září propast nebeská
jdu jako Kristus na ramenou Jižní kříž

Na druhé straně světa zas
jdou lidé s nohama vzhůru

Musím stále myslet na jejich rozbité podrážky

Na jejich drobné kroky krůčky
v podivných sádech co mění barvu
a shazují krvavé listy

Na druhé straně světa jsou Čechy
křísni a exotická země
plna hlubokých a záhadných řek
jež suchou nobou předeš na Jména Ježíš

U nás je jaro léto podzim zima

U nás nosíme zimníky kravaty
a hole

Možná že padá sněh
anebo kvetou už třísně

U nás rostou jahody

U nás je student pitná voda

Konstantin Biebl

GLI ANTIPODI

L'eterna stanchezza quell'orrore sotto le palme

Come se non fosse neppure natale

Sugli alberi foglie verdi

carichi di frutti

[...]

Dall'altra parte del mondo c'è la Boemia

una terra bella ed esotica

piena di profondi fiumi misteriosi

[...]

Forse cade la neve

o fioriscono già i ciliegi

Da noi ci sono le fragole

Da noi c'è l'acqua fredda per bere

1926 - Circolo linguistico praghese: linguisti (Mathesius, Havránek), teorici e critici letterari (Jakobson, Mukařovský).

L'opera artistica è una struttura le cui componenti sono collegate in un sistema funzionale; la funzione prevalente, quella organizzatrice, è la funzione estetica, che rende attiva la fruibilità dell'opera come segno, come struttura di significati. Attraverso l'espressione artistica, il gesto semantico – che è un'attività, è ciò che crea un'opera viva – l'uomo si pone in una relazione dinamica con il mondo.

Si sottolinea di solito il rapporto con il formalismo russo, ma lo strutturalismo ha importanti radici centroeuropee; gli stessi rapporti tra strutturalismo e avanguardia, che sembrano ripercorrere l'esperienza del formalismo russo, hanno antecedenti nel sistema culturale centroeuropeo, dove l'interazione tra critica letteraria e creazione artistica ha una importante tradizione.

1926-1991; dal 1990

Vilém Mathesius
1882-1945

Bohuslav
Havránek
1893-1978

Jan Mukařovský
1891-1975

Roman Jakobson
1896-1982

1926 – Osvobozené divadlo (Teatro Liberato): dall'umorismo senza oggetto alla satira sociale nasce come sezione del Devětsil

Jiří Voskovec 1905-1981

Jan Werich 1905-1980

Jaroslav Ježek 1906-1942

Tmavomodrý svět

K.H. Mácha, Ohlasy písní národních

2.

Né un cigno né la Luna
solcano le nuvole;
svetta una cappella bianca
su un alto monte.

Su quel monte all'alba
peregrinò un fanciulla,
in ginocchio sulla soglia, le mani giunte,
tristemente pianse.

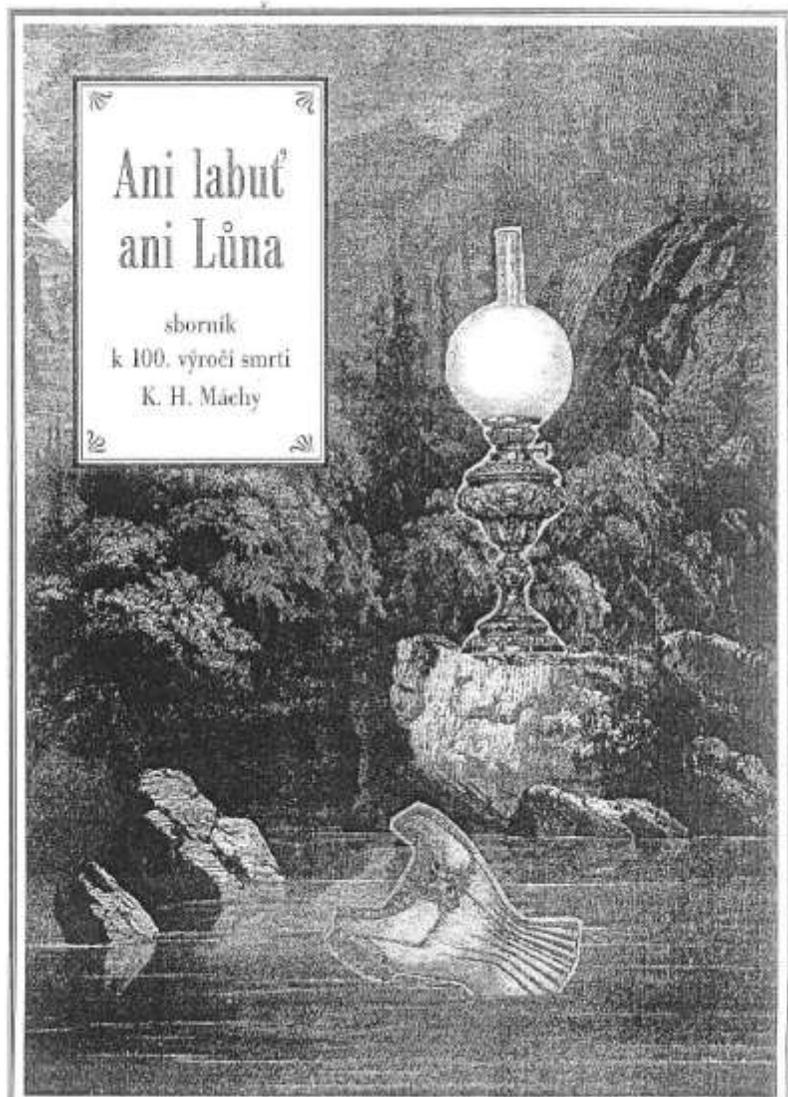
Per me ah la fanciulla bella,
per me non si tormenta,
dalle, o vergine, o stella pura,
colui che ella desidera.

2

Ani labuť ani Lůna
oblaky neoře;
lěč to bílá kaple stojí
na vysoké hoře.

Na tu horu za svítání
dívka putovala,
na práh klekla, ruce spjala,
smutně zaplakala.

Pro mne ach dívčina krásná,
pro mne se nesouží,
dej jí, panno, hvězdo čistá,
po kom ona touží.

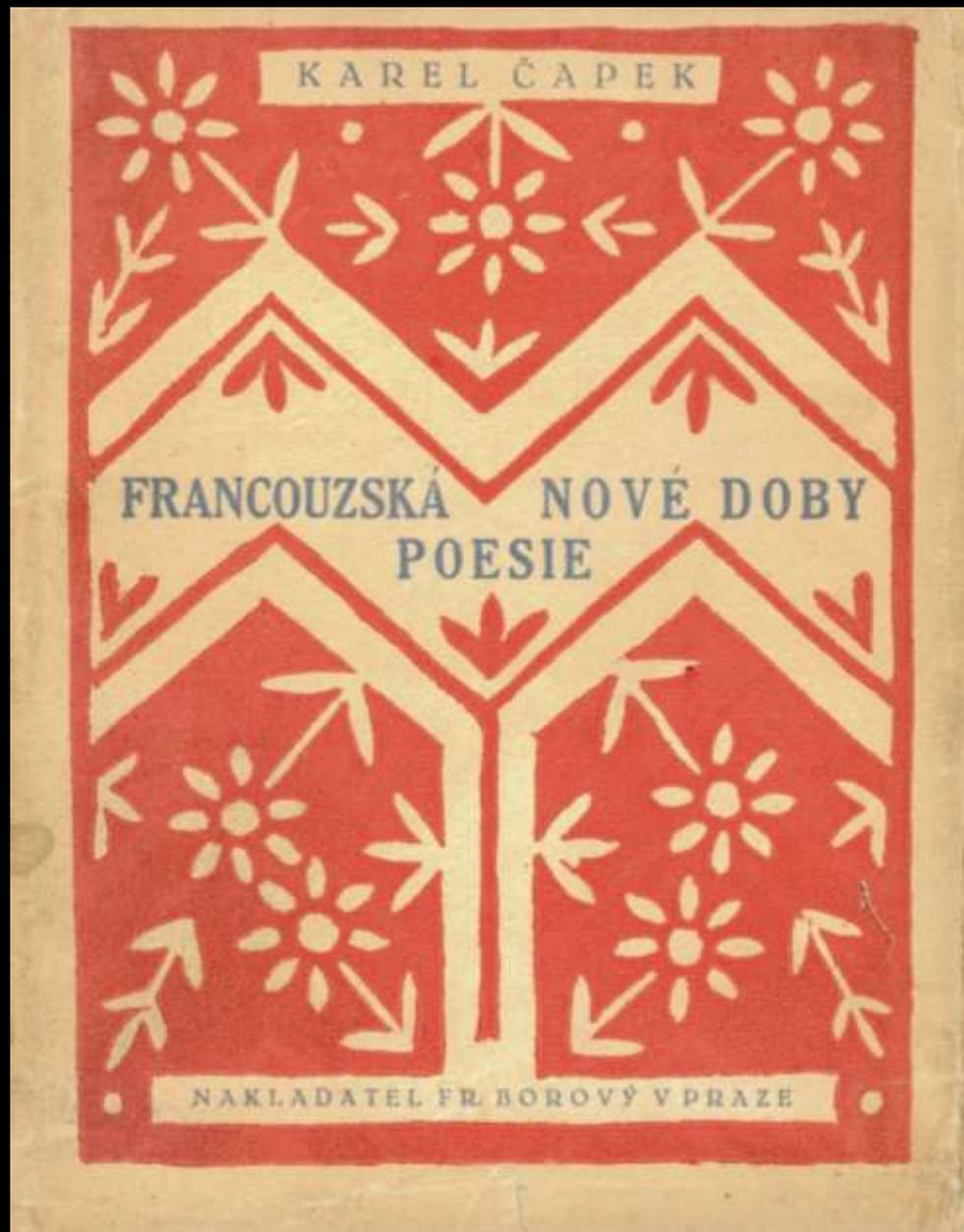
1936

Obsah

Předmluva	7
<i>Konstantin Biebl</i> : Hrob K. H. Máchy	9
<i>Bohuslav Brouk</i> : Máchův kult	77
<i>E. F. Burian</i> : Máchovo divadlo	63
<i>Adolf Hoffmeister</i> : Poznámka o vylhané podobě básní- kově	69
<i>Záviš Kalandra</i> : Máchta a Palacký	44
<i>Jan Mukařovský</i> : Interview o automatické povaze en- fonie v Máchově »Máje«	42
<i>Vítěslav Nezval</i> : Konkrétní iracionalita v životě a v dí- lech K. H. Máchy	29
<i>Laco Novomeský</i> : V osudoch jednej generácie	72
<i>Karel Teige</i> : Revoluční romantik K. H. Máchy	10
Doslov	82

Vyobrazení

<i>D 36</i> : Inscenace Máchova »Máje«	(12)—(16)
<i>Adolf Hoffmeister</i> : Karikatura	(17)
<i>Vincenc Makovský</i> : Prometheus	(9)
<i>Jindřich Štyrský</i> : Šest koláží	(1)—(4), (10), (11)
<i>Toyen</i> : Čtyři koláže	(5)—(8)

1920

La traduzione di Čapek di *Zone* di Apollinaire e la sua *Poesia francese moderna* fecero sgorgare una fonte la cui sommessa voce sotterranea è riemmersa poi quasi in tutti i migliori poeti della generazione successiva alla guerra. KČ ebbe un ruolo particolarissimo ed eccezionale nella trasformazione della lingua poetica ceca. Aveva assimilato in ogni sfumatura la cultura linguistica di tutti coloro i quali all'inizio del XX secolo maneggiavano la parola poetica ceca, che era allora ancora parnassiana, prolissa, simbolicamente rituale, per portarla a una semplicità superiore. La parsimonia nei mezzi espressivi e l'efficace brevità del pensiero tipiche di Dyk, il lirismo drammatico di Sova, la melodicità di Toman, la sdolcinatezza neoprimitivistica di Šrámek sono lo sfondo sul quale KČ inventa semplicità, concisione, melodia e spontaneità del tutto nuove, derivanti da un nuovo spirito poetico. [...] Prima del 1920 la poesia non mi aveva mai parlato con una voce tanto particolare e intensa come quella degli Apollinaire, Vildrac, Fort, Birot e Jammes di Čapek. Non riesco a immaginare la mia crescita poetica, la crescita poetica di Jiří Wolker e dei nostri amici senza il magico libro in cui KČ nel modo più discreto possibile trova per la poesia in lingua ceca un nuovo miracoloso clima.

Vítězslav Nezval, *Průvodce mladých básníků*, 1940

Pittore, prosatore, drammaturgo (anche in collaborazione con il fratello Karel), poeta, giornalista, critico d'arte.

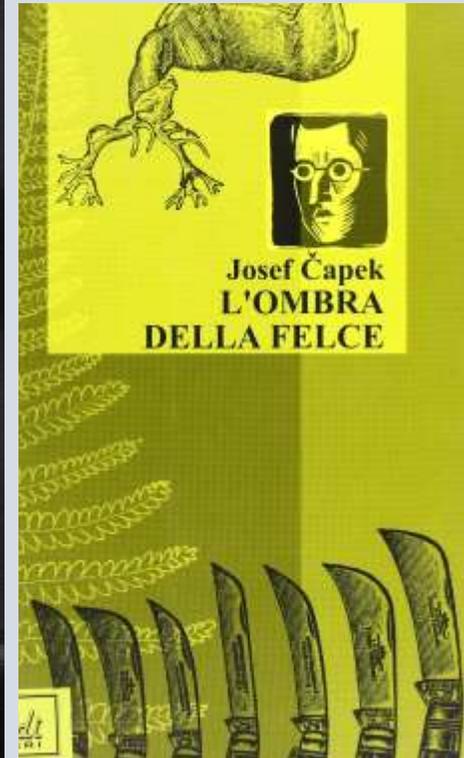
Studia all'Accademia di arti applicate (Uměleckoprůmyslová škola) di Praga. Dipinge e si dedica ad attività organizzative in ambito artistico, scrive: dirige alcune riviste specialistiche, collabora alle rubriche d'arte di quotidiani. Si occupa anche di scenografia e di grafica del libro.

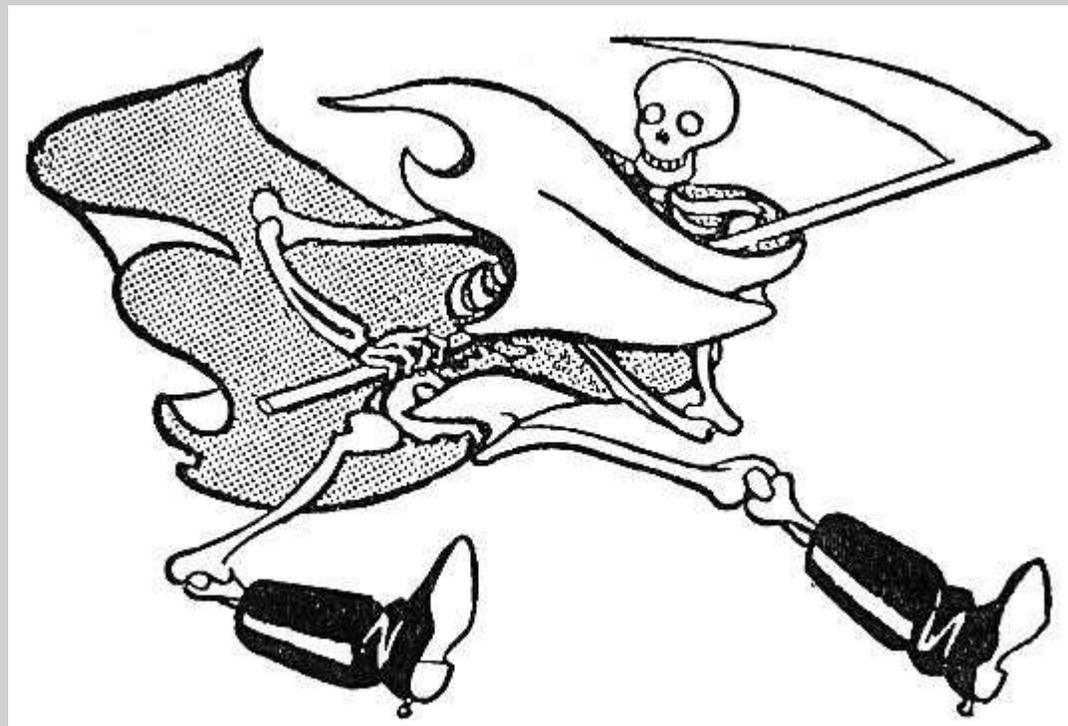
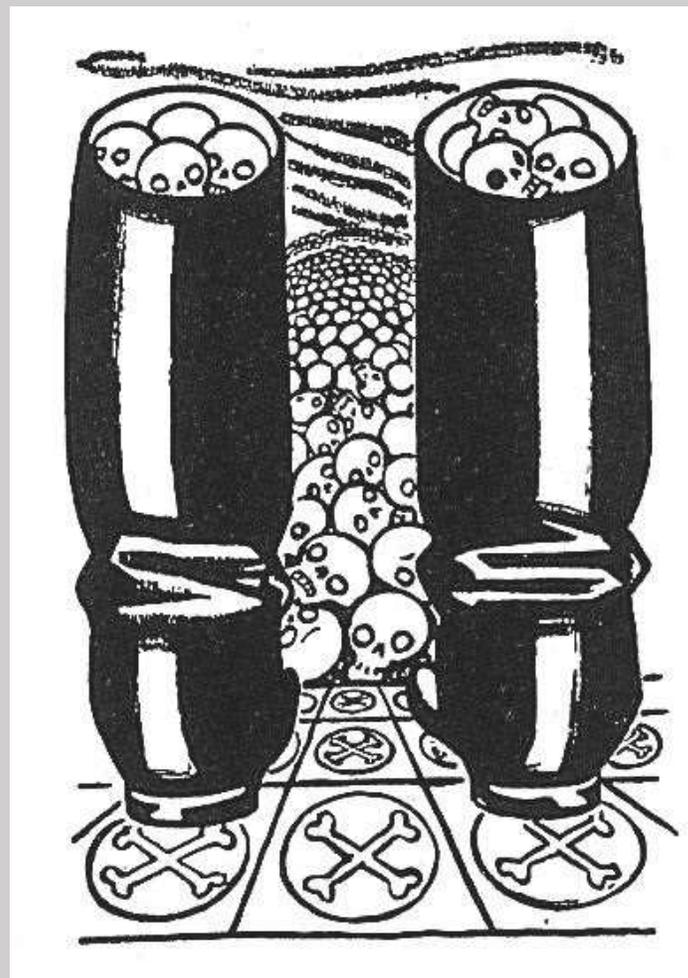
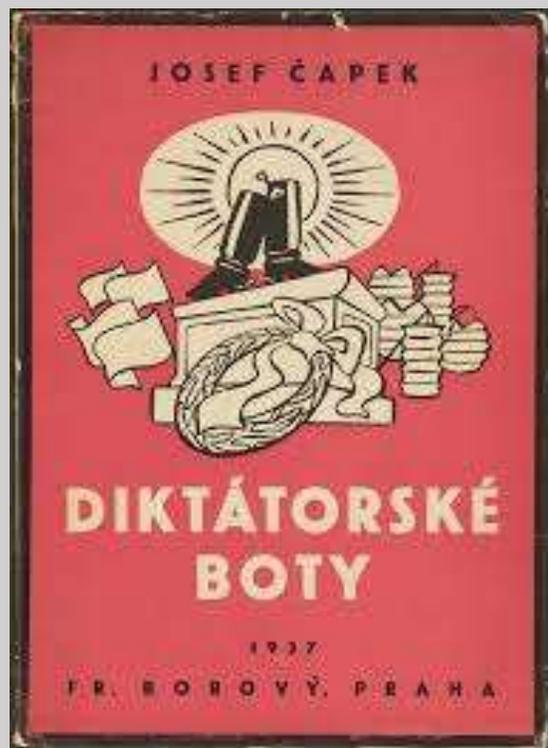
A causa del suo impegno antinazista (caricature, giornalismo), nel settembre del 1939, subito dopo lo scoppio della guerra, viene arrestato e poi deportato (Dachau, Buchenwald, Sachsenhausen, Bergen-Belsen dove muore).

Come pittore fu vicino al movimento cubista e poi all'espressionismo. Nella prosa applicò i principi delle arti figurative, in una direzione di sempre crescente semplificazione. Nel corso degli anni Trenta abbandonò gradualmente la letteratura narrativa, per dedicarsi alla prosa meditativa e al saggio: *Kulhavý poutník* [Il pellegrino zoppo], 1936; *Psáno do mraků* [Contesa con le nubi], 1936-1939, postumo 1947.

Josef Čapek
1887-1945

Karel Čapek, 1890-1938

Scrittore, giornalista, drammaturgo

